

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**
SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

KEREITE YA 12

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)

PAMPIRI YA BOBEDI (P2)

PUDUNGWANA 2023

TATAISO YA HO TSHWAYA

MATSHWAO: 70

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le maqephe a 13.

KAROLO YA A: PALE/NOBELE/NOVELE**POTSO YA 1: MAHLALE A KOPANE LEKWA – DN Katsie**

- 1.1 Boipuiso ✓ (1)
- 1.2
- Ketsahalong eo ho yona ba ileng ba rekisetsana thepa tsa bona. ✓
  - Ketsahalong eo ho yona ba ileng ba lwana. ✓
- (2)
- 1.3 'Batho ba Kgauteng ba iketsa ba bohlašana'. ✓ (1)
- 1.4
- Dipuo tsa hae. ✓
  - Diketso tsa hae. ✓
- (2)
- 1.5 Ke ketsahalo eo ho yona Mananyetsa a ileng a loha masene a ho tliša Sekgukguni ha hae hore ba tlo arolelana tjehelete, mme a tjhesea lebokose hore e tle eka ho tjha ntlo. ✓ (1)
- 1.6 Karaburetso ya pono e sebedisitsweng polelong ee, e nthusa ho utlwisisisa hore Mananyetsa o ne a thabile a bile a potlaketse feela hore bosiu bo wele fatshe a tsebe ho lo phetha morero wa hae. ✓✓ (2)
- 1.7 O e sebedisitse ka sepheo sa ho re hlakisetsa kamoo Mananyetsa a tla kgutla kateng a na le tjehelete e ngata haholo. ✓✓ (2)
- 1.8 Seabo sa Mmadieketseng ha se sekaalo paleng ena ntle le ho thusa feela ho ntshetsa pele kgohlano. ✓✓ (2)
- 1.9 A dumellana le yona ka hore Sekgukguni o fihlile ha Mananyetsa a ithobile, a ikentse moeti. Feela mahlo le ditsebe tsa hae di le tjhatsi. Ke ka hona a ileng a kopa mahleu ha a se a utlwile hore tjehelete e hokae. ✓✓ (2)
- 1.10 Mongodi o sebedisitse mantswe le dipolelo tse bobebe, tse utlwalang tse se nang maele le tlotlontswe e thata. Ka tsela ena molaetsa wa hae o kgona ho fihlella babadi ha bonolo. ✓✓✓ (3)

MMOHO LE

- 1.11
- Seabo sa sona e ne e le ho bontsha Sekgukguni hore efeela e le Mananyetsa ya nkileng mokotla wa tjehelete. ✓
  - Seabo sa sona e bile ho sebedisetswa ho lemosa Sekgukguni hore seo a qhekellatseng Mananyetsa ka sona, le yena o qhekellatswe ka sona.
- E le nngwe feela.** (1)
- 1.12 Ke mokotla wa tjehelete oo Mananyetsa le Sekgukguni ba ileng ba o qhekanyetsa mofumahadi wa Morena Ramoroko. ✓ (1)
- 1.13 Ke hobane mofumahadi le matona a hae ba ne ba tseba hore Morena Ramoroko o ile a ka a ilo alafshwa Nataala. ✓ (1)

- 1.14 Ke mehla ya pele ho thekenoloji moo ho neng ho ngolwa ka dipene hodima pampiri. ✓ (1)
- 1.15 Ke monnamoholo Tlhoriso. ✓ (1)
- 1.16
- Ke phoqo. ✓
  - Mothinya o sa lebellwang.
- E le nngwe feela.** (1)
- 1.17
- Ka bobedi ke maqitolo. ✓
  - Bobedi ba ne ba labalabela ho rua ka pele ntle le ho sebetsa ka thata. ✓
  - Bobedi ba bona ke batho ba bohlale.
  - Bobedi ba bona ke batho ba nang le mamello.
  - Ha ba tshepane.
  - Ba meharo.
- Tse pedi feela.** (2)
- 1.18 Kgetlomorao hobane Sekgukguni o hopola se fetileng mme o re kgutlisetsa ketsahalong e seng e fetile kgale moo ba neng ba qoqa le Mananyetsa. Jwale ketsahalo eo e a thusa ntshetsopeleng ya pale. ✓✓ (2)
- 1.19 Sehalo sa ho nyahama/tsieleha/teneha, Sekgukguni o fellwa ke matla a hore ebe o tla qetella a teane le motswalle wa hae ya balehileng ka mokotla wa tjehele kapa tjehe. ✓✓ (2)
- 1.20 E, ke a mo qenehela hobane o ne a iphetetsa ho seo a se entsweng ke Mananyetsa ebile o ne a nahanne hore Mananyetsa a keke a hlola a mo fumana. ✓✓

KAPA

- Tjhe, ha ke mo qenehele hobane motswalle wa leshodu ke leshodu le yena o ne a ntse a kile a falatsa Mananyetsa.
E le nngwe feela. (2)
- 1.21 Ha ke ne ke le mongodi, ke ne ke tla etsa hore lewa la tlhoko dingolweng le sebetse/atlehe. Mophetwa ka mong o ne a tla fumana kotlo e mo lokelang bakeng sa diketso tsohle tsa hae tse kgahlanong le molao. ✓✓✓ (3)
- Ho elwe tlhoko dikarabo tsa baithuti.** [35]

POTSO YA 2: BOSWEU BA LEHLWA – Sello Moroe

- 2.1 Ke leqeba le neng le se le kwaleha leo a neng a e na le lona le tlohang hloohong le lebang phatleng. ✓ (1)
- 2.2 Ke karaburetso ya pono. ✓ (1)
- 2.3 Bobedi ba bona ba ne ba le bohlale sekolong. ✓ (1)
- 2.4
- Baphetwa le kamano ya bona. ✓
  - Tikoloho le nako. ✓
  - Sesosa sa kgohlano.
- Tse pedi feela.** (2)
- 2.5 Torong eo Hlomi o ne a lora a tsamaya thoteng e tala, e se nang difate hohang. Ha a ntse a tsamaya jwalo a bona dipalesa tse ntle a kga e le nngwe e neng e nkgahamonate, ha a ntse a tsamaya a bona letheba le lesweu athe ke Lerato yare ha a re o a mo tshwara, a tshware moya feela. ✓✓ (2)
- 2.6 Bohlokwa ba yona ke ho re tjobela pele diketsahalang tseo a tlang ho sokola ho ikgapela Lerato. ✓✓ (2)
- 2.7 Maele ana a dumellana le ketsahalo ena ka tsela ya hore Hlomi o ile a mamella nakong eo Lerato a neng a ntse a mo qhela, mme ka lehlakoreng le leng a lwantshana le boTshiu ba neng ba tonetse Lerato mahlo. ✓✓ (2)
- 2.8 Di mo senola e le mophetwa ya kgathallang/tsotellang hobane o ile a botsa Hlomi ka se mo kgathatsang nakong eo a neng a tsoha borokong a ntse a bua a le mong. ✓✓ (2)
- 2.9 Ke tsahalo eo e thusitse Hlomi ho fola le ho tswela pele ka bophelo a ba a nyala Dineo. ✓✓ (2)
- 2.10 Nnete, hobane Dineo o ne a ntse a romella Hlomi dimpho tsa lerato mme a lakatsa eka Hlomi e ka ba mohlankana wa hae. Dimpho tseo tsa hae di ne di duka dikamano tsa Hlomi le Lerato hobane Hlomi o ne a qetella a sa tsebe hore a etse jwang, ke ka hona a neng a sa di hane kapa a sa di lahle. ✓✓ (2)
- 2.11 Phethelo ya sengolwa e lokela ho sia babadi ba ipotsa dipotso. Mongodi o phethetse pale ena hantle ka tsela eo babadi ba neng ba sa lebella. Ka tsela ena, o ba leketlisitse, ba sala ba ipotsa hore ho ne ho tla ba jwang ha Hlomi le Lerato ba nyalana. ✓✓✓ (3)

MMOHO LE

- 2.12 Ke lebaka la hore Hlomi o ne a ratana le Lerato eo a neng a mo rata haholo. ✓ (1)
- 2.13 Ke hobane Hlomi o ile a bontsha thahasello ho Lerato mme a batla hore e be kgarebe ya hae. ✓ (1)

- 2.14 E ne e le letshwao la ho hlokomedisa Hlomi hore Lerato o se a fihlile, e le hore Lerato a se ke a utlwa hore ba bua ka yena. ✓ (1)
- 2.15 Maikutlo a ngongoreho. ✓ (1)
- 2.16 Mmadito o ile a fa Firi ditlhare tse tla qabanya Hlomi le Lerato. ✓ (1)
- 2.17 Se ile sa fediswa ke ho hlokahala ha abuti wa Mokgifa kaha Mokgifa o ile a lokela ho kgutlela sekolo, a kgutlele hahabo. ✓ (1)
- 2.18
- O ile a utswa meriana. ✓
  - O ile a utswa dikgalase tsa diteko. ✓
  - O ile a utswa motjhini wa opereitara wa ka laboratoring.
- Tse pedi feela.** (2)
- 2.19 Lebitso lena le dumellana le diketso tsa Lerato tsa ho hana bashanyana ba mo ferehang. ✓✓ (2)
- 2.20 Mehla ya tokoloho e thusitse ho nolofatsa le ho hodisa kamano ya Hlomi le Lerato hobane batswadi ba Lerato ba ne ba dumella Hlomi ho kena lapeng la bona ntle le tshitiso ya letho. ✓✓ (2)
- 2.21 Mongodi o sebedisitse mantswa a Tshiu a kang 'tshwene' nakong eo a neng a bua ka Hlomi le diketso tsa hae tse kang ho lwantsha Hlomi nakong eo a fihlang lebenkeleng la habo ho senola bokgopo le bolelomme ba Tshiu. ✓✓✓ (3)
- Ho elwe thloko dikarabo tsa baithuti.** [35]

POTSO YA 3: SEHLEKEHLEKE SA DEIDRO – VT Masima

- 3.1 Sehlekehlekeng sa Deidro. ✓ (1)
- 3.2 Ke karaburetso ya pono. ✓ (1)
- 3.3 Thakgodu Lelebela. ✓ (1)
- 3.4 Mongodi o sebedisitse mothinya o sa lebellwang hobane bohle ba neng ba le kopanong eo ba ne ba sa lebella lefu le sehlooho la monna wa Botswana ke Mobishopo Biala. ✓✓ (2)
- 3.5 Zero ke moetapele wa LENGAU ya neng a batla nnete ka mehla, ha Ramaqiti yena e le moetapele wa Bana ba Phiri ya neng a phela ka boqitolo nako ena yohle. ✓✓ (2)
- 3.6
- Ketsahalong ya ho kwetelwa ha mopresidente Ispia Monnafeela. ✓
  - Ketsahalong ya ho nyamela ha thapikepe/Thakadi. ✓
- (2)
- 3.7 Di nthusu ho utlwisisa ka botlalo hore Biala ke mophetwa ya nang le mahlakore a mabedi, la bottle le la bobu hobane o kgona ho ikgakanya a phethe tsa kereke jwalo ka moruti a boele a nke ketapele le ka bokgopong ba mokgatlo wa bona jwalo ka ho bolaya monna e mong ka sehloho qotsong. ✓✓ (2)
- 3.8 Mongodi o hlahisa Chikano e le motho ya sebete, ya latellang hobane ketsahalo eo ha e a ka ya mo tshosa ka letho. O ile a tswela pele ho ya batla moruti Zamiya Kweneng. ✓✓ (2)
- 3.9
- O ile a mo isa ho ditsebi tsa fetola sefahleho sa hae. ✓
  - O ile a mo reha lebitso le letjha la Gabriel Biala. ✓
- (2)
- 3.10 Tsohle tse mpe tse ileng tsa etshala lefifing di ile tsa hlahella powaneng mme baetsi ba tsona ba fumana kotlo e ba tshwanelang. Kgabareng Dirisang o ile a fetohela Nasala le Ramaqiti ka ho wela ka lehlakoreng la Chikano mme o ile a mo thusa ho fumana Thapikepe le hore ba molato ba fumantshwe kotlo e ba lokelang. ✓✓✓ (3)

MMOHO LE

- 3.11 Ke kgohlano ya ka ntle hobane eitse ha Amanda a re o a phahama empa a iphumana a se a tobane le molomo wa sethunya se ileng sa qala ho kgabola motjetje wa ntho. ✓✓
Ho elwe tlhoko dikarabo tsa baithuti. (2)
- 3.12 Ke tshwantshanyo/papiso hobane o bapisa seboko se sehloho seo motho a ileng a se hlaba le sa ntjanyana e mathateng. ✓✓ (2)
- 3.13 Boradithunya ba amana le Amanda ka lebaka la hore ke ba mokgatlo o le mong mme ba amana le Chikano ka lebaka la hore ke dira, o ntse a tsomana le bona. ✓✓ (2)

- 3.14 Di dumellana le tsona ka hore Chikano o ile a phonyoha lefu le sehloho nakong eo boradithunya ba ba hlaselang le Amanda hoteleng. ✓✓ (2)
- 3.15 Mophetwa wa sehlooho paleng ena ke Chikano hobane kgohlano yohle e itshetlehile ho yena ho tloha qalong ho fihlela pheletsong ya pale moo a ileng a hlola Ramaqiti ka ho fumana tlhapikepe e neng e lahlehile. ✓✓ (2)
- 3.16 E hlaha ka tsela ya hore Chikano a be le kgahleho ho Amanda mme a rate ho ipuella ho yena, empa a sa tsebe hore Amanda ke sehlwela sa Zero se emetseng yena Chikano. ✓✓ (2)
- 3.17 Ke ketsahalo eo ho yona Chikano a seng a sebetsa mmoho le Mokgenerale Nongozi ho batleng Moporesidente Monnafeela le Thakadi e le hore Ramaqiti o se a iphile dimenyane a sa batle ho emela tjhankana. ✓✓ (2)
- 3.18 Nka kgetha ho emela ho ya tjhankaneng, hobane ho baleha ho sa tlo ntwela molemo wa letho kaha ke tla be ke phela ka letswalo bosiu le motsheare. Ke tla be ke tseba hore ke lokelwa ke kotlo ya mofuta ofe kapa ofe ka lebaka la ditlolo tsa molao tseo ke tla beng ke ile ka di etsa. ✓✓✓ (3)
Ho elwe tlhoko dikarabo tsa baithuti. [35]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 35

KAROLO YA B: TSHWANTSHISO/TERAMA**POTSO YA 4: SEFI – DJ Nkutha**

- 4.1 Ho se lebote. ✓
Ho se kgoba. ✓ (2)
- 4.2 Ke ketsahalo eo ho yona a ileng a re Mmankepe a hlobole bolousu a bontshe Motaung metopa e ho yena. ✓ Ke karaburetso ya pono. ✓ (2)
- 4.3 Ho hlanohela qeto ya hae ya ho isa Tiisetso yunivesithing. ✓
Ho nwa jwala ha Motaung. ✓
Ho utlwana le Mmatshela le ho ya dula ha hae.
Tse pedi feela. (2)
- 4.4 Mmatshela ✓ hobane o thusa ho ntshetsa pele diketso tsa baphethwa ba sehlooho tshwantshisong ena. ✓ (2)
- 4.5 Ho Motaung le sebedisitswe le hlakisa kamoo a kgalletseng jwala bona kateng ha ho Raboditse teng le bontsha kamoo a labalabelang eka Motaung a ka nwa jwala bona motjetje kateng a bo qeta. ✓✓ (2)
- 4.6 A re tsebisa maikutlo a ho mo tshepa/hloka pelaelo. ✓✓ (2)
- 4.7 E hlahella ka tsela ya hore babadi ba a tseba hore ho na le se tshetsweng ka kgalaseng ka moo mme ba qenehetse Motaung hobane ha a tsebe seo. ✓✓ (2)
- 4.8 A mo tjobela pele moo Mmatshela a tlang ho ikgapela Motaung teng. ✓✓ (2)
- 4.9
- Ka tshusumetso ya ho etsa hore Motaung a utlwe a ba le kgahleho ho Mmatshela, mme a bone e le mosadi ya tsebang ho ritela jwala bo monate. ✓✓
  - A bile le tshusumetso ya ho thabisa le ho kgothatsa Mmatshela hore sefi sa hae se tla pitla.
- E le nngwe feela.** (2)
- 4.10 Puo eo e thusitse hore Motaung a se ke a utlwa hore ho na le seo a se tshellletsweng ka jwaleng✓ mme morero wa Mmatshela le Raboditse wa tshwana o nyopa. Ke moo re bonang ka mora hoba a bo nwe, a qalang a fetoha boyeneng, a ratana le Mmatshela, a lwantsha lelapa la hae, a hlanohela tshepiso ya ho isa Tiisetso yunivesithing. A hlobohana le lelapa a ya dula ha Mmatshela. ✓✓ (3)

MMOHO LE

- 4.11 O bolela hore Mmatiiisetso o bua haholo, o botsa dipotso tse mo tenang ebile di sa hlokehe. ✓ (1)
- 4.12 Le a nkutlwa lona? Hobane o nyedisa Mmatiiisetso eo a mo entseng ngwana ka ho mo kgalemela mmoho le Tiisetso. ✓✓ (2)

- 4.13
- O araba Motaung ka bonolo. ✓
  - Tlhompheo eo a e fang monna wa hae leha yena a ntse a mo kgoba ka mantswe. ✓
  - O na le boikemelo, ha a suthe diqetong tsa lelapa.
- Tse pedi feela, ho elwe tlhoko dikarabo tsa baithuti.** (2)
- 4.14 Teketliso re e bona ha mongodi a sa re hlakisetse maikutlo a Tiisetso. Ha re kgone ho bona karabelo ya hae maemong ana, mme o siela babadi ho iketsetsa qeto. ✓✓ (2)
- 4.15 Sepheo sa mongodi ke hore babadi kapa babohi ba hlakelwe hantle hore nakong eo dibui tsena di ntseng di bua maemo a neng a rena e ne e le afe. ✓✓ (2)
- 4.16 O e sebedisa ka ho hatella mantswe ha a bua ebile o sebedisa ditshwantsho ho hlakisa taba ya hore ha ho poho pedi, poho ke yena feela mme seeta ho lla sa hae, bohle ba tla utlwa ka yena ka moo ka lapeng. ✓✓ (2)
- 4.17 Sehlo se ikutlwahatsang mona ke sa phoqa, o phoqa Mmatiiisetso hobane o pheha seo a se dumetseng pele. O se a etsa eka tsena ke ditaba tsa Mmatiiisetso. O baleha boikarabelo ka ho etsa eka Mmatiiisetso ha a tshephahale lenyalong athe ha e le hantle, o phethisa thuto ya Raboditse. ✓✓✓ (3)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 35

KAROLO YA C: PALEKGUTSHWE**POTSO YA 5: PELO E JA SERATI – ME Makhapa le ba bang**

- 5.1 5.1.1 • Teroli ✓
• Manki
E le nngwe feela. (1)
- 5.1.2 Karaburetso ya pono. ✓ (1)
- 5.1.3 • Ba ile ba batla mmuelli hore a ba thuse ho ngodisa kgwebo bona.
• Ba batla inshoreense ya dintho tsohle le kgwebo,
• Ba ikatela ka ho ba le setsebi sa tsamaiso ya matlotlo.
Tse pedi feela. (2)
- 5.1.4 A nthusa ho utlwisisa hore lehodimo le ne le hlakile ebile ho se le lerunyana hoo setjhaba sohle sa motse se ileng sa phallela Letjhabile ho ya inwesa ka nkgo le ho iphumanela tseo se di hlokang. ✓✓ (2)
- 5.1.5 Kganyetsano e hlahella ka tsela ya hore ditabeng tsa qotso, ho bonahala batho ba rekang diphahlo ka bongata e leng sesupo sa hore ba a kgona empa mongodi o totobaditse pejana hore moo Bombela, bofutsana ke tlhobaboroko hobane bongata ba batho ha bo sebetse. ✓✓ (2)
- 5.1.6 • Setaele sa mongodi se totobatswa ke puo ya hae e tletseng mabitsomamarane/mabitsohokwa. Sena re se bona ka tshebediso ya a kang, dikhonakhona, ngatangata, dinomaphodi, dimathelahloohong jj. ✓✓
• Setaele sa mongodi se totobatswa ke puo ya hae e tletseng maadingwa a jwalo ka kerosari, fenishara, dikhonakhona jj. (2)
- 5.1.7 Ke dumellana le yona hobane Samadula ke yena feela mophethwa wa sehlooho eo diketsahalo tsa palekgutshwe di thehilweng ho yena ka botlalo. ✓✓ (2)
- 5.1.8 Baphetwa ba sehlooho. ✓
Mehla ya diketsahalo.
E le nngwe feela. (1)
- 5.1.9 Ditaba tsa palekgutshwe ena di totobatsa mehla ya demokerasi moo mmuso o kgothalletsang batho ho ithehela mesebetsi mme ba hire batho ba bang. Re bona Samadula le Tefo ba kgona ho adima tjelete bankeng hore ba tle ba tsebe ho iqalla kgwebo eo e leng ya bona. ✓✓
Ho elwe tlhoko dikarabo tsa baithuti. (2)

- 5.1.10 Sehlooho sena se amana wona ka hore ho hlola bofuma motho o lokela ho ema ka maoto, a itahlele ka setotswana a be a sebetse ka bohlale hore a ikgwantlele. Ke moo re boneng ditabeng tsa palekgutshwe ena Samadula le Tefo ba kopanya maboko ho theha kgwebo e ileng ya hola mme ya hlola bofuma tulong eo. ✓✓✓
Ho elwe tlhoko dikarabo tsa baithuti. (3)

MMOHO LE

- 5.2 5.2.1 O ile a pholoswa ke buka e neng e na le bopaki ba mohla kopano moo titjhere Ntwahae le Selallane ba neng ba buisana ka tsohle tse amanang le sekolo. ✓✓ (2)
- 5.2.2 Ntwahae ✓ le Selallane. ✓ (2)
- 5.2.3 Ke ya ka ntle, ✓ hobane ntate Ntwahae o qabana le mosuwehlooho. ✓ (2)
- 5.2.4 Ketelong ena ya ntate Ntwahae sekolong tsatsing leo e lebisitse moo Selallane a tswang kapa a hlobohang ntatae mme a leka ho kopa tshwarelo ho titjhere Phala. Ka tsela ena kgohlano e dipakeng tsa sekolo le lelapa la Ntwahae e fella mona. ✓✓ (2)
- 5.2.5 E, titjhere Phala e ne e le mophetwa ya pelonolo haholo hobane ke moo o ile a mamella tlontlollo eo Ntwahae le morahae ba ileng ba e etsa ho yena mosebetsing pontsheng ya bohle empa ha a ka a ritela nyewe kapa hona ho iphetetsa. ✓✓ (2)
- 5.2.6 Ditaba tsa qotso ena di hanana le sebaka seo di etsahallang ho sona kaha di tletse moya wa ntwale dikgoka empa moo e le sekolong moo ho rutwang bana kgotso, lerato le phedisano. ✓✓ (2)
- 5.2.7 O ile a re thuto eo ya lapeng la habo e mo senyeditse nako kaha metswalle ya hae e se e le hole ha yena a ntse a feila sekolong. ✓✓ (2)
- 5.2.8 Mothiya o sa lebellwang o hlahella moo re bonang Selallane a wang ka mangole fatshe pela titjhere Phala ka sepheo sa ho bontsha ho inyatsa empa ntatae a se thabele seo, mme a ja mora ka bohale hore a eme fatshe moo. Selallane ha a ema fatshe o ile a mo otlala ka setebe se matla hoo Ntwahae a ileng a wa, yaba o wetse sa ruri. ✓✓✓ (3)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 35

KAROLO YA D: DITHOTHOKISO**POTSO YA 6****6.1 'O EMETSENG' – T Mahapa**

- 6.1.1 • Sephoqo. ✓
• Ahlame. ✓ (2)
- 6.1.2 • Lebotsi. ✓
• Lebitsomamararane.
E le nngwe feela. (1)
- 6.1.3 Ntwa se e lata letailane/molathothokiso wa 6. ✓ (1)
- 6.1.4 Sethothokisi se kgethile ho sebedisa lentswe le tla hlakisa hantle modumo wa sethunya o neng o entse lerata le leholo ka ho fetisa, se thunya kgafetsa. ✓✓ (2)
- 6.1.5 • Lao. ✓
• Thunya
E le nngwe feela. (1)
- 6.1.6 Karaburetso ya pono e sebedisitsweng moo e nthusa ho utlwisisa hore setjhaba se ne se tswile malapeng. Se ilo qala ntwana e matla. ✓✓ (2)
- 6.1.7 Sehalo se hlahang thothokisong ena ke sa ngongoreho le ho kgathatseha/kgalefo hobane sethothokisi se tshwenngwa le ho ngongorehiswa ke motho ya se nang seabo sa letho ntweng e mo amang. ✓✓ (2)
- 6.1.8 Bohlokwa ba yona ke ho katla morethetho le ho lekalekanya moelelo molathothokisong oo. ✓✓ (2)
- 6.1.9 E thusa ho hatella/qatsohisa taba/ntlha ya Afrika e ntjha. Ka tsela ena e etsa re utlwisise hore sethothokisi se fetisa molaetsa wa hore mang le mang o lokela ho kenya letsoho Afrikeng e ntjha. ✓✓ (2)
- 6.1.10 Sethothokisi se kgethile mantse ka bonono le boqhetseke ho fetisa molaetsa wa sona. Tshebediso ya mantse a kang ahlame le phauphau a kgethilwe hantle ka sepheo sa ho matlafatsa ntlha ya hore eo sethothokisi se buang le yena, ke tseketsake/sephoqo se dutseng feela se sa lwanele naha ya habo sona. ✓✓✓ (3)

MMOHO LE

6.2 'KODIAMALLA' – JK Rathebe

- 6.2.1 Radihlodilweng ✓ (1)
- 6.2.2 Pebolo/pebofatso ✓ (1)
- 6.2.3 A bitswa ke sa ikanya menwana/Molathothokiso wa 8. ✓ (1)
- 6.2.4 Neeletsano/Phetapheto ya mantswe e tshekalletseng. ✓ (1)
- 6.2.5 Sethothokisi se bolela hore lefu la ba amoha eo e neng e le mothusi le motshepuwa ka hara lelapa. ✓✓ (2)
- 6.2.6 Ke ho fetoha ha maemo a lehodimo a ileng a mpefala. ✓✓ (2)
- 6.2.7 Thothokiso ena ha se ya tthaloso empa ke ya kodiamalla hobane ho yona sethothokisi se bua ka bohloko ba maikutlo bo ileng ba e ba teng lelapeng la Kgatebe bo neng bo bakilwe ke ho hlokahala ha ntate wa bona. ✓✓ (2)
- 6.2.8 E qholotsa maikutlo a tshabo, kaha temanathothokiso ena e totobatsa bohale ba Modimo ka ho romela difefo le merwallo hammoho le komello lefatsheng. ✓✓ (2)
- 6.2.9
- Ke sa ho potlakisa lebelo la molathothokiso oo. ✓✓
  - Ke sa ho phethela mohopolo o molathothokisong o ka hodimo (13) molathothokisong o latelang. (14).
- E le nngwe feela.** (2)
- 6.2.10
- Karaburetso ya pono✓ hobane ka yona sethothokisi se bopa setshwantsho se hlakileng sa kamoo ntata sona a bolauweng ka sehloho kateng, mme setopo sa phuthwa lepalapaleng. ✓✓
  - Karaburetso ya motsamao wa mmele, e nyarosang hobane ka yona sethothokisi se bopa setshwantsho se hlakileng sa kamoo ntata sona a bolauweng ka sehloho kateng, mme setopo sa phuthwa lepalapaleng.
- E le nngwe feela.** (3)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA D: 35
MATSHWAO A PAMPIRI YOHLE: 70